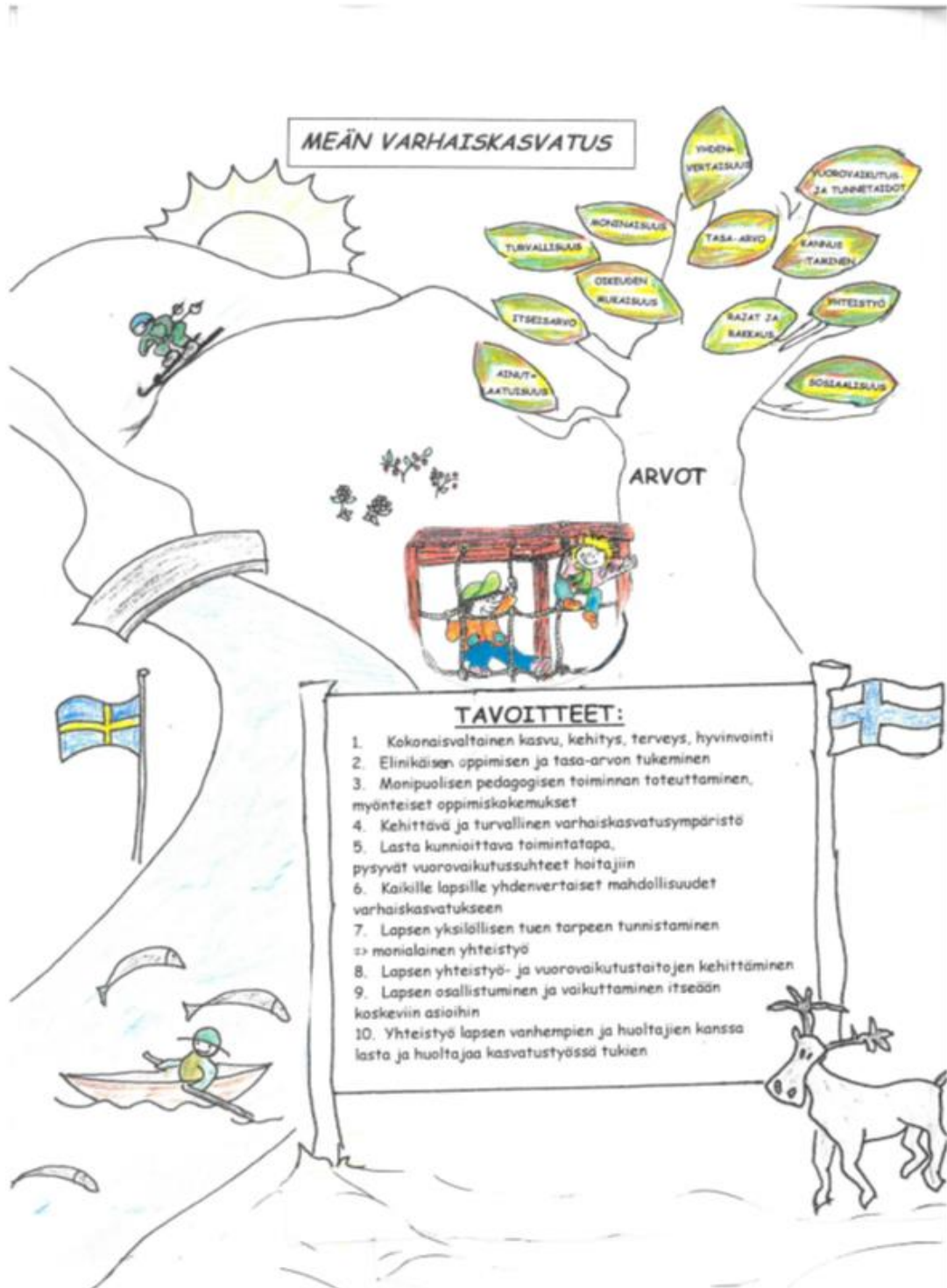

Pellon varhaiskasvatuksen

TOIMINTAVUOSISUUNNITELMA 2020-2021

1. Varhaiskasvatuksen toiminta-ajat ja käytänteitä

Kaikilla lapsilla on oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen 1.8.2020 alkaen. Alle kouluikäisten subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus edellyttää, että lapsen varhaiskasvatuspaikkaa haetaan vähintään neljä kuukautta, ja akuutissa tilanteessa kaksi viikkoa, ennen hoidon tarvetta. Ensisijaisesti varhaiskasvatukseen haetaan sähköisesti ja hakeminen on jatkuvaa. Vaihtoehtoina ovat Pellon päiväkotitoiminta, Turtolan ryhmäperhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus, jota järjestetään Tenavatuvalle. Perhepäivähoitoa ja tilapäistä varhaiskasvatusta tarjotaan kysynnän ja resurssien mukaan.

Päiväkodissa lapsiryhmiä ovat Mussukat (1-3 v), Pirpanat (sisarusryhmänä 1-5 v) ja Vekkulit (4-5 v). Päiväkotitoiminta toimii vuorohoitoyksikkönä. Esikoululaisten iltapäivähoito järjestetään esiopetustiloissa, koulun ja IP-toiminnan kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

Perheiden kanssa tehdään hoitosopimus, jolla porrastettu tuntivaraus varhaiskasvatukseen tehdään vähintään kolmelle seuraavalle kalenterikuukaudelle ennakoon. Huoltajat ilmoittavat lapsensa hoitoajat sähköisesti. Hoitoajat ilmoitetaan mielellään kuukaudeksi eteenpäin. Muutoksia voi tehdä edellisen viikon maanantaihin klo 12.00 asti. Sen jälkeen huoltajat eivät voi merkitä äkillisiä muutoksia seuraavalle viikolle hoitoaikojen ilmoittamiseen, koska viikko on jo lukittu. Työntekijöiden työvuorot suunnitellaan ilmoitettujen aikojen mukaisesti. Lasten hoitoajoissa ja -päivissä muutokset ovat mahdollisia henkilöstön työvuorojen puitteissa.

Koulun loma-aikoina palvelut keskitetään etupäässä Pellon päiväkotitoimintaan. Tarvittaessa varhaiskasvatuspalveluja ostetaan toisilta kunnilta (=ostopalvelu).

2. Varhaiskasvatuksen toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelu pohjautuu valtakunnallisiin Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin 2018. Varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa ja sen toteuttamista kuvaa kokonaisvaltaisuus. Tavoitteena on edistää lasten oppimista ja hyvinvointia sekä laaja-alaista osaamista (kuvio 1). Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa. Lasten omaehtoinen, henkilöstön ja lasten yhdessä ideoima sekä henkilöstön johdolla suunniteltu toiminta täydentävät toisiaan. Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta (kuvio 2) läpäisee kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuuden. Päämääränä on onnellinen ja hyvinvoiva lapsi, joka kokee olonsa turvalliseksi, jolla on kavereita ja mahdollisuudet innostavaan oppimiseen.

Leikki on keskeinen toimintatapa varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tarjota lapsille mahdollisuuksia erilaisiin leikkeihin. Leikki edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Leikissä lapsi oppii monia taitoja ja omaksuu tietoa. Leikki on lapselle tapa olla ja elää sekä hahmottaa maailmaa. Kokemukset, jotka herättävät lapsissa tunteita, uteliaisuutta ja kiinnostusta, virittävät leikkiin. Varhaiskasvatuksessa ymmärretään leikin pedagoginen merkitys oppimisessa ja lapsen kokonaisvaltaisessa kehityksessä ja hyvinvoinnissa.

Kuvio 1

Kuvio 2

3. Oppimisen alueet

Kielten rikas maailma

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten **kielellisten taitojen** ja **valmiuksien** sekä **kielellisten identiteettien** kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan lasten uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin. Kielen kehityksen tukeminen kytkeytyy lapsen monilukutaidon kehittymiseen. Lisäksi se on yhteydessä muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvään laaja-alaiseen osaamiseen. Kehittyvät kielelliset taidot avaavat lapsille uusia vaikuttamisen keinoja sekä mahdollisuuksia osallisuuteen ja aktiiviseen toimijuuteen.

Lasten kielen kehityksen keskeiset osa-alueet:

Vuorovaikutustaitojen kehittymisen kannalta lasten kokemukset kuulluksi tulemisesta ja siitä, että heidän aloitteisiinsa vastataan, ovat tärkeitä. Lasten **kielen ymmärtämisen taitoja** tuetaan runsaan kielellisen mallintamisen avulla. Johdonmukainen toiminnan sanallistaminen ja keskusteleminen tukevat lasten sanavarannon kehittymistä. Tarvittaessa käytetään kuvia, esineitä, tukiviittomia tai muita kommunikoinnin välineitä.

Lasten **puheen tuottamisen taitojen** kehittymistä seurataan ja ohjataan. Lapsia rohkaistaan puhumaan eri tilanteissa sekä aikuisten että toisten lasten kanssa.

Lasten **kielen käyttötaitoja** ohjataan ja kielen käyttöä pohditaan yhdessä lasten kanssa eri tilanteissa. Tavoitteena on vahvistaa tilannetietoisuuden kielen käyttöä.

Lasten kielellinen ilmaisu monipuolistuu, kun heidän **kielellinen muistinsa** ja **sanavarantonsa** laajenee. Lähiympäristön eri kielten havainnointi tukee lasten **kielitietoisuuden kehittymistä**.

Yksityiskohtaisemmat tavoitteet:

Säilyttää meän murre. Huomioidaan lapsiryhmässä edustetut kielet. Kielitietoisuuden kehittäminen (laulut, lorut, riimit, pelit, leikit). Pienryhmätoiminta edistää lasten oppimista.

Lapsen sanavaraston rikastuttaminen esim. sadut, tarinat ja keskustelut (kuunteleminen, vastaaminen, ohjeen mukaan toimiminen, katsekontakti), kuvakerronta, sadutus, lorut, riimittelyt jne.

Kirjastopalvelujen käyttö (kirjastoauto ja kirjasto); kirjoja luetaan tai satuja kuunnellaan päivittäin

Rohkaistaan jokaista lasta itsensä ilmaisuun (roolileikit, draama)

Havainnoidaan kirjaimia, numeroita, logoja ja kuvia (monilukutaito)

Ilmaisun monet muodot

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tavoitteellisesti tukea lasten **musiikillisen, kuvallisen** sekä **sanallisen ja kehollisen ilmaisun** kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön. Lasten ilmaisulle on luonteenomaista kokonaisvaltaisuus ja ilmaisun eri muotojen luova yhdisteleminen. Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen edistävät lasten oppimisedellytyksiä, sosiaalisia taitoja ja myönteistä minäkuvaa sekä valmiuksia ymmärtää ja jäsentää ympäröivää maailmaa. Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät, kun lapset tutkivat, tulkitsevat ja luovat merkityksiä erilaisia ilmaisun taitoja harjoittelemalla. Kyky kuvitella ja luoda mielikuvia on keskeistä myös lapsen eettisen ajattelun kehittymiselle. Kulttuuriperintöön, taiteeseen ja ilmaisun eri muotoihin tutustuminen vahvistaa lasten osaamista myös monilukutaidon sekä osallistumisen ja vaikuttamisen osa-alueilla.

Yksityiskohtaisemmat tavoitteet:

Oppimisympäristöissä näkyy pedagoginen dokumentointi. Esillä olevista valokuvista keskustellaan lasten ja huoltajien kanssa. Toiminnan pohjana ovat lasten mielenkiinnon kohteiden selvittäminen, aloitteet ja ideat. Havaintojen kirjaukset tehdään systemaattisesti ja niistä keskustellaan tiimeissä. Laitetaan käsinuket esille. Kuukausittain aikuiset pitävät teatteriesityksiä vuorolistan mukaisesti. Lasten omia pieniä "esityksiä" rikastutetaan.

Musiikillinen ilmaisu: Rohkaistaan lasta itseilmaisuun ja osallisuuteen. Opetellaan laululeikkejä ja rytmejä. Pidetään musiikki-, laulu- ja soittohetkiä (soittimet, kehosoitimet). Osallistutaan musiikkitapahtumiin ja konsertteihin mahdollisuuksien mukaan. Suuntaviivana toimii musiikkikasvatuksen vuosikello.

Lapin musiikkiopiston ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä järjestetään 5-vuotiaille lapsille musiikkileikkikouluja. Opetusta tarjotaan myös niille viisivuotiaille, jotka eivät ole päiväkodissa. Opettajana toimii musiikkipedagogi Teija Enroth.

Kuvallinen ilmaisu: Tutustutaan erilaisiin välineisiin, materiaaleihin ja tekniikoihin. Materiaalit ovat lasten saatavilla ja lasten taidetta on esillä. Oppimisympäristöinä ovat sisä- ja ulkotilat. Mahdollistetaan lapselle osallistuminen, elämysten kokeminen ja luova työskentely.

Suuntaviivana toimii taidekasvatuksen vuosikello.

Käytetään myös luonnonmateriaaleja; kivet, kävyt, oksat

Sanallinen ilmaisu: Rohkaistaan lasta itseilmaisuun ja osallisuuteen. Pidetään lasten kanssa porinatuokioita ja vahvistetaan tunnetaitoja. Lasten mielipiteitä kysytään arjen suunnittelussa (toiminta, leikit, lelut, oppimisympäristöt).

Kehollinen ilmaisu: Rohkaistaan lasta ilmaisemaan itseään myös kehollaan. Lapsia ohjataan suhtautumaan omaan kehoonsa myönteisesti. Mahdollistetaan luova liikkuminen eri oppimisympäristöissä niin sisä- kuin ulkotiloissa (satuliikunta, tanssi, jumppa, leikit, jne.)

Suuntaviivana toimii liikuntakasvatuksen vuosikello.

Minä ja meidän yhteisömme

Lasten elinpiiri laajenee heidän aloittaessaan varhaiskasvatuksen kodin ulkopuolella. Kodin perinteiden, toimintamallien, arvojen ja katsomusten lisäksi lapset kohtaavat toisenlaisia tapoja ajatella ja toimia. Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista. Tehtävää lähestytään **eettisen ajattelun, katsomusten, lähiyhteisön menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden sekä median näkökulmista**. Toiminnassa voidaan käyttää monipuolisesti esimerkiksi satuja, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa, erilaisia mediasisältöjä sekä mahdollisuuksien mukaan vierailijoita, vierailuja ja lähiympäristön tapahtumia. Minä ja meidän yhteisömme -oppimisen alue tukee erityisesti lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista.

Yksityiskohtaisemmat tavoitteet:

Lasten ja huoltajien osallisuus on tärkeää varhaiskasvatuksen onnistuneessa toteutuksessa ja luottamuksellisten suhteiden luomisessa. Varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa vanhempien osallistuminen varhaiskasvatukseen arkeen luo pohjaa lapsen hyvinvoinnille. Tutustumiskäynnit suunnitellaan yhdessä huoltajien kanssa ja perheet kohdataan yksilöllisesti. Ensitetolomakkeen jne. tiedoista käydään keskustelua.

Eettinen ajattelu ja katsomuskasvatus: Arjen tilanteissa lapsia ohjataan tunteiden nimeämiseen, tunnistamiseen, ilmaisemiseen sekä tunteiden ja tekojen erottamiseen. Lasten kanssa pohditaan ristiriitojen rakentavia ratkaisutapoja ja hyviä käytöstapoja. Edistetään oikeudenmukaisuutta, suvaitsevaisuutta, keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä. Otetaan huomioon lapsiryhmän lasten eri kulttuuritaustat ja katsomukset. Pellon seurakunnan kanssa on tehty yhteistyösopimus ja tarkempi katsomuskasvatuksen toimintavuosisuunnitelma. Neljän korin malli antaa pelisäännöt ja selkeyden. Ne perustuvat Opetushallituksen ohjeistukseen. Huomioidaan toimintavuoden aikana suomalaiseen kulttuuriin kuuluvat juhlapyhät. Tehdään yhteistyötä huoltajien, seurakunnan ja eri yhteisöjen kanssa.

Lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus: Tutustutaan lasten kanssa menneisyyteen, nykyisyyteen ja tulevaisuuteen. Mennyt aika: Kalevalan päivä, perinneleikit. Nykyisyys: jokimaisemat ja Ruotsin rajanaapuruus, lähiympäristöön tutustuminen. Tuleva-aika: lapsi osallistetaan toiminnan suunnitteluun, keskeisenä työmenetelmänä on pedagoginen dokumentointi; esimerkiksi lapsen kasvun kansio.

Mediakasvatus: Tuetaan lasten mahdollisuuksia toimia aktiivisesti. Hyödynnetään mediaa dokumentoinnin ja lapsia kiinnostavan tiedon hankkimisen välineenä esim. valokuvaus. Asioita tutkitaan yhdessä. Lähestytään mediakasvatusta monipuolisin työtavoin; esimerkiksi tietokoneet lapsiryhmissä.

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Varhaiskasvatuksen tehtävä on antaa lapsille valmiuksia havainnoida, jäsentää ja ymmärtää ympäristöään. Lapsia ohjataan tutkimaan ja toimimaan luonnossa ja rakennetussa ympäristössä. Varhaiskasvatus tukee lasten **matemaattisen ajattelun** kehittymistä sekä vahvistaa myönteistä suhtautumista matematiikkaan. Varhaiskasvatukseen sisältyy myös **ympäristökasvatusta ja teknologiasvatusta**.

Oppimisympäristöihin liittyvät omakohtaiset havainnot, kokemukset ja elämykset auttavat lapsia ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita sekä kehittymään ajattelijoina ja oppijoina. Lasten kehittyvä taito nimetä asioita sekä käyttää erilaisia käsitteitä edistää monilukutaitoa.

Yksityiskohtaisemmat tavoitteet:

Matemaattisen ajattelu: Tarjotaan lapsille oivaltamisen ja oppimisen iloa havainnollisen ja leikinomaisen toiminnan keinoin. Arjen tilanteissa innostetaan lapsia havainnoimaan, kuvailemaan ja tutkimaan, oppimisympäristöjen muotoja, kokoja, värejä, numeroita jne.

Avataan matemaattisia käsitteitä (lukumäärät, vertailut, luokittelut jne.)

Ympäristökasvatus: Hyödynnetään luontolive –ohjelmaa. Vahvistetaan lasten luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä (kestävä elämäntapa, kierrätys, lajittelu). Lähiympäristössä tutkitaan luontoa ja luonnon ilmiöitä, kerätään luonnon materiaalia, havainnoidaan vuodenaikojen vaihtelua.

Teknologiakasvatus: Havainnoidaan, tutkitaan, kokeillaan ja rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Rohkaistaan omaan ajatteluun ja ongelmanratkaisuun.

Kasvan, liikun ja kehityn

Kasvan, liikun ja kehityn -oppimisen alueeseen sisältyy **liikkumiseen, ruokakasvatukseen, terveyteen ja turvallisuuteen** liittyviä tavoitteita. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on luoda pohja lasten terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle sekä fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle yhdessä huoltajien kanssa. Tämä oppimisen alue tukee erityisesti itsestä huolehtimiseen ja arjen taitoihin liittyvää laaja-alaista osaamista.

Yksityiskohtaisemmat tavoitteet:

Liikkuminen: Lapsia innostetaan päivittäin liikkumaan monipuolisesti. Pellon kunta on mukana valtakunnallisessa Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmassa. Sitä noudattaen edistämme liikuntamyynteistä toimintakulttuuria.

Koulun kanssa tehdään yhteistyötä ja Meän kläpit liikkuu2020 -hanke monipuolistaa varhaiskasvatuksen liikuntaa.

Toimitaan varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten mukaan. Liikunta on tavoitteellista ja suunnitelmallista. Hyödynnetään vuodenaikojen vaihtelu sekä erilaiset tilat ja ympäristöt sisällä ja ulkona. Liikuntavälineet ovat lasten saatavilla ja liikuntamahdollisuuksia järjestetään monipuolisesti.

Ruokakasvatus: Edistetään myönteistä suhtautumista ruokaan ja syömiseen. Aikuisen esimerkki on tärkeä. Tuetaan monipuolisia ja terveellisiä ruokatottumuksia. TERVEYTTÄ JA ILOA RUOASTA - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus antaa yleiset suuntaviivat terveyttä edistävän ruoan tarjoamisesta ja ruokakasvatuksesta varhaiskasvatuksessa ([http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135907/URN ISBN 978-952-302-992-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y](http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135907/URN_ISBN_978-952-302-992-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y)).

Ruokailu ja ruokakasvatus ovat varhaiskasvatuksessa pedagogista toimintaa ja osa kokonaisvaltaista hyvinvointioppimista. Tutustutaan satokausiajatteluun ja lähiruokaan: haistellaan, maistellaan, tunnustellaan. Myönteiset ruokailukokemukset ja hyvät tavat ovat tärkeitä.

Terveys ja turvallisuus: Huoltajien kanssa yhteistyö on tärkeää. Tuetaan lasten turvallisuuden tunnetta, annetaan heille valmiuksia pyytää ja hakea apua sekä toimia turvallisesti erilaisissa tilanteissa. Mahdolliseen kiusaamiseen puututaan heti. Hyvät tunne- ja kaveritaidot ehkäisevät kiusaamista.

Opastetaan lapsia huolehtimaan hygieniastaan. Keskustellaan liikkumisen, ravinnon, levon sekä ihmissuhteiden merkityksestä hyvinvoinnille, terveydelle ja kasvulle.

Varhaiskasvatuksen kehittyvä toimintakulttuuri

4. Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Kehityksen ja oppimisen tuki on osa laadukasta varhaiskasvatuksen toimintaa ja kuuluu kaikille sitä tarvitseville lapsille. Varhaiskasvatuksessa tunnistetaan lapsen tuen tarve ja järjestetään tarkoituksenmukaista tukea tarpeen ilmettyä. Riittävän aikaisella ja oikein kohdennetulla tuella voidaan edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Samalla voidaan ehkäistä lapsen ongelmien syntymistä, kasvamista ja monimuotoistumista. Varhaiskasvatusta toteutetaan inklusion periaatteiden mukaisesti.

Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat **lapsen vahvuudet sekä oppimiseen ja kehitykseen liittyvät tarpeet**. Kehityksen ja oppimisen tuki rakentuu lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista. Varhaiskasvatuksessa huolehditaan siitä, että jokainen lapsi kokee itsensä hyväksytyksi omana itsenään sekä ryhmän jäsenenä. Kannustamalla

lasta ja antamalla hänelle mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin tuetaan lapsen myönteisen minäkuvan kehittymistä.

Haasteita ehkäistään ennalta **pedagogisilla järjestelyillä ja erilaisilla työ tavoilla**. Näihin kuuluvat muun muassa pienryhmätoiminta, suunnitelmallinen toiminnan eriyttäminen, ryhmien joustava muuntelu ja oppimisympäristöjen muokkaaminen. Selkeä päiväjärjestys ja päivittäisten toimintojen rytmittäminen tukevat kaikkia lapsia. Lapsen tuen tarve voi olla **lyhytaikaista ja vähäistä**. Silloin voi riittää yksittäinen tuen muoto tai järjestely, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman nopeasti ja varhaisessa vaiheessa. Osa lapsista tarvitsee **enemmän ja säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tuen muotoja toisiaan täydentävinä**. Lapsen tarvitsema tuki, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen sekä niihin liittyvät vastuut ja työnjako **kirjataan** lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Pedagogiset ja rakenteelliset ratkaisut

- oppimisympäristöihin liittyvät ratkaisut
- henkilöstön mitoittamiseen ja ryhmän rakenteeseen liittyvät ratkaisut
- lapsen tukeen liittyvät ratkaisut esimerkiksi, toiminnan eriyttäminen, lapsikohtainen ohjaaminen, pienryhmätoiminta tai tukiviittomien ja kuvien käyttö
- tulkitsemis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineiden käyttö

Tuen edellyttämä yhteistyö ja palvelut

- yhteistyö lapsen ja huoltajan kanssa
- lapsen tuen toteuttamisen vastuut
- erityisasiantuntijoiden, kuten varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut
- sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden antama ohjaus ja konsultaatio
- mahdollisten kuljetusten järjestelyt ja vastuut

Tuen seuranta ja arviointi

- tavoitteiden toteutumisen seuranta ja kirjaus lasten yksilöllisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin sekä tukitoimien vaikutusten arviointi sovitaan lasten varhaiskasvatussuunnitelmissa
- arviointi tarpeen mukaan, väh. kerran vuodessa

Lapsen kasvun, opetuksen ja hoidon tukemiseksi tehdään yhteistyötä koulun kanssa varsinkin nivelvaiheessa, kun siirrytään varhaiskasvatuksesta esiopetukseen.

Monialainen alle kouluikäisten tiimi kokoontuu joka toinen viikko, perhetyön palaveri kokoontuu kerran kuukaudessa, samoin neuvolatiimi. Sosiaalitoimen ja lastenneuvolan kanssa on tehty hyvää yhteistyötä. Toimivia käytänteitä jatketaan ja kehitetään edelleen. Resurssien keskittäminen ennaltaehkäisevään työhön on tärkeää.

- 2-vuotiaiden neuvolakäynnit ja samalla varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään yhdessä lasten terveydenhoitajan ja varhaiskasvatuksen työntekijän kanssa kotikäyntinä
- 3-vuotiaiden neuvolakäynti em. työpareina lapsen hoitopaikassa

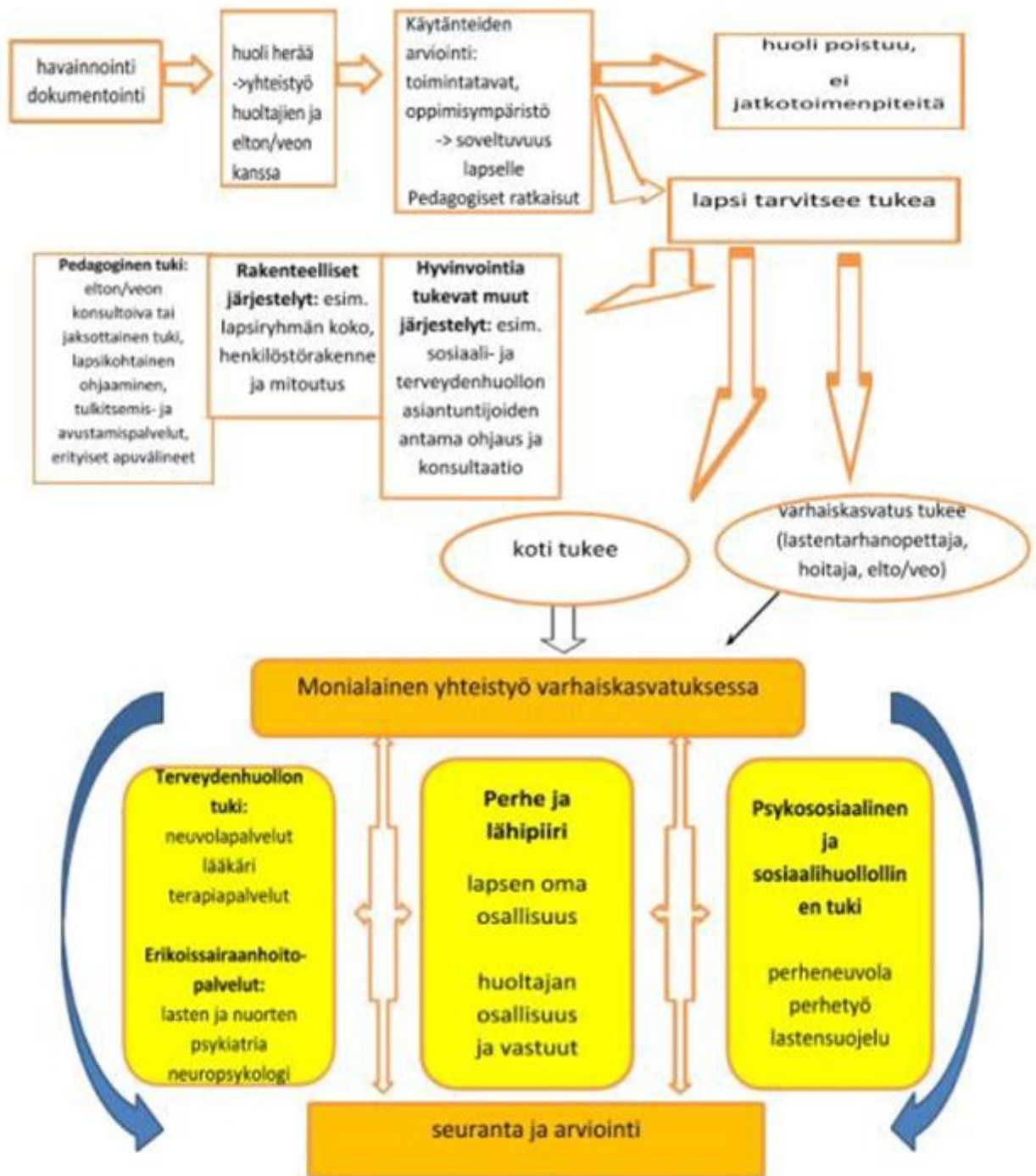
- 4-vuotiaiden lasten laajennetussa neuvolatarkastuksessa hyödynnetään lasten varhaiskasvatussuunnitelmia

OKM:n on myöntänyt 20 000 euron avustuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Lasten henkilökohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien mukaisia toimenpiteitä lisätään palkkaamalla määräaikainen työntekijä varhaiskasvatukseen. Lisäksi lasten kokonaiskehityksen tukemiseen lisätään pienryhmätoimintaa ja ostetaan yksityisen fysioterapeutin palveluja Sherborne menetelmän hyödyntämiseksi. Lisäksi pedagogista ohjausta lisätään pienryhmätoiminnan tukemiseksi.

Tuen asioissa korostuu vanhempien kanssa tehtävän yhteistyön merkitys kts. tuen polku varhaiskasvatuksessa -kaavio.

Tuen polku varhaiskasvatuksessa

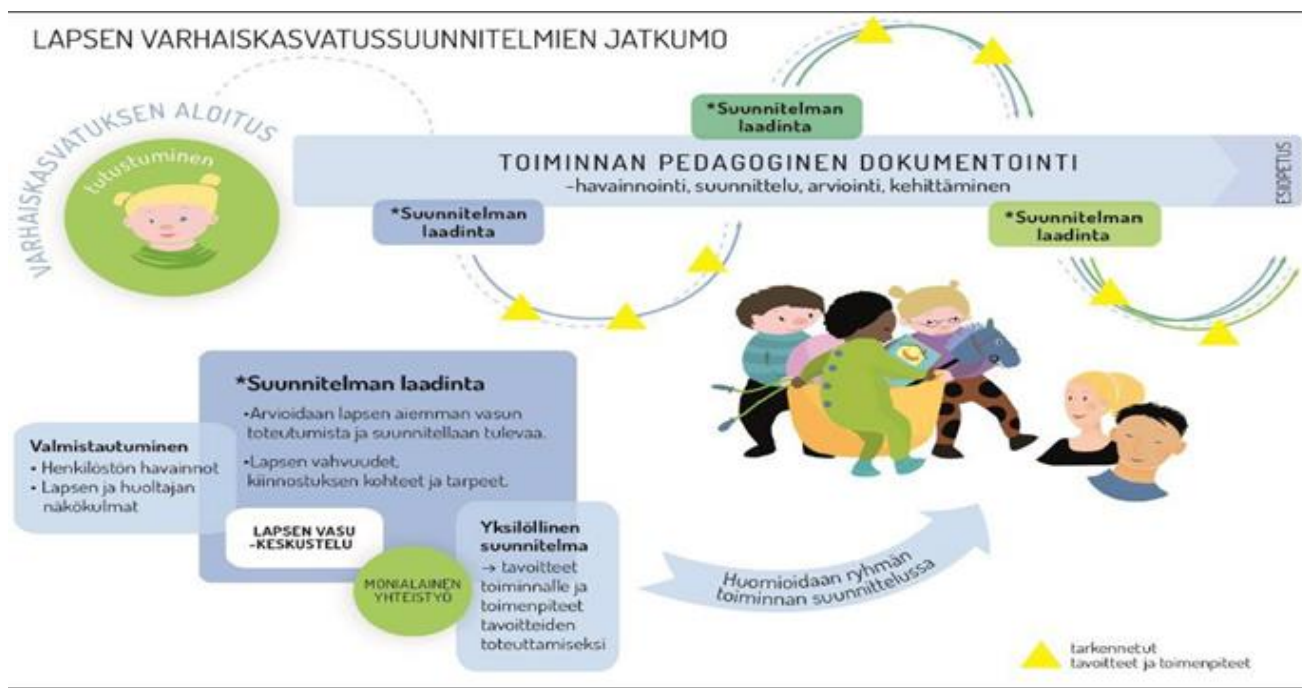
Varhaiskasvatuksessa painotetaan vaikeuksien ennaltaehkäisyä pedagogisilla järjestelyillä ja erilaisilla työtapoilla mm. suunnitelmallinen toiminnan eriyttäminen, ryhmien joustava muuntelu ja oppimisympäristöjen muokkaaminen, selkeä päiväjärjestys, päivittäisten toimintojen ryhmittäminen. Lapsen tuen tarve voi olla lyhytaikaista ja vähäistä tai tarvittaessa tuki voi säännöllistä ja useampia toisia täydentäviä tuen muotoja sisältävää.

5. Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman ja lasten varhaiskasvatussuunnitelman toteutumisen seuranta, säännöllinen arviointi ja kehittäminen ovat osa tätä tehtävää. Varhaiskasvatuksen toimintaa arvioidaan ja kehitetään kansallisen tason sekä järjestäjä-, yksikkö- ja yksilötason näkökulmista. Varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista seurataan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen eri toimintamuodoissa, joita ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatus. Varhaiskasvatuksen toiminnan arviointi on suunnitelmallista ja säännöllistä.

Lapsilta, huoltajilta ja muilta yhteistyötahoilta saatua palautetta kerätään ja hyödynnetään laadun ylläpitämisessä ja parantamisessa. Arvioinnin keskeiset tulokset julkistetaan.

Arviointisuunnitelma: Mitä, miten, milloin, ketkä, kuka vastaa?

Jokaiselle varhaiskasvatuksen piirissä olevalle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan lapsen vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet. Suunnitelma tehdään yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa. Suunnitelmaan kirjataan tavoitteet toiminnalle ja niiden toimivuutta arvioidaan toimintavuoden aikana. Syksystä 2017 alkaen käytössä on ollut Opetushallituksen Lapsen vasu -lomake.

Henkilöstö arvioi toimintaansa, toimintakulttuuriaan, oppimisympäristöjään niin yhteisesti kuin yksilöinä erilaisilla arviointityökaluilla. Arviointikeskusteluja käydään läpi ryhmien tiimipalavereissa. Lapset ja huoltajat osallistetaan arviointiin keskusteluiden ja kyselyjen kautta.

Toimintakauden painopistealueena on kehittävä arviointi. Lähtökohtana on, että arviointi nähdään luontevana osana varhaiskasvatuksen jokapäiväistä toimintaa. Varhaiskasvatuksessa arviointiagentti/ohjaava opettaja vastaa kasvatustiimin pedagogisen tietoisuuden edistämisestä, vahvistamisesta ja tukemisesta. Agentti tukee

tiimejä toimimaan lasten kasvua, kehitystä ja oppimisedellytyksiä vahvistaen. Lisäksi hän tukee ja vahvistaa tiimien oppimista ja pedagogiikan kehittymistä sekä varhaispedagogiikan suunnitteluprosesseja. Arviointiagentti vahvistaa ajatusta siitä, että arviointi nähdään luontevana osana varhaiskasvatuksen jokapäiväistä toimintaa.

Arvioinnin tarkoituksena on tuottaa tietoa, jonka avulla varhaiskasvatuksen henkilöstö voi nähdä ja tunnistaa oman toimintansa vahvuuksia ja kehittämiskohteita. Arvioinnin pohjalta voidaan tehdä päätöksiä, jotka parantavat varhaiskasvatuksen laatua entisestään. Arvioinnin yhteydessä puhutaan varhaiskasvatuksen laatuindikaattoreista. Näiden tarkoitus on tarjota selkeät, kansallisesti yhtenäiset kuvaukset siitä, mitä varhaiskasvatuksessa tulee tapahtua, jotta se olisi laadukasta ja lapsen edun mukaista.

Indikaattoreista johdetaan toimintakauden aikana arviointikriteerejä, jotka ovat selkeitä, käytäntöjä kuvaavia väittämiä ja kysymyksiä. Kriteerien avulla voidaan tarkastella sitä, miten hyvin indikaattorit toteutuvat toiminnassa.

Vuorovaikutus on yksi tärkeimmistä varhaiskasvatuksen opetuksellisista ja kasvatuksellisista perustehtävistä. Vuorovaikutusympäristö, joka on myönteinen, turvallinen ja myötätuntoinen, on meän työn ydin.

Tiimien tavoitteellista, johdonmukaista ja systemaattista arviointia tukee:

- **Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset**
 - Varhaiskasvatuksen laadun prosessitekijät ja niitä kuvaavat indikaattorit ohjaavat arjen työtä.
 - Keskitytään henkilöstön ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen sekä pedagogiseen toimintaan ja oppimisympäristöihin.
- **Vuosikellot:**
 - Liikunta-, taide- ja musiikkikasvatus
 - Varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelu, toteutus, arviointi ja kehittäminen
- **Tiimisopimus 2020 -2021-lomake:**
 - Tiimin toimintaa ja suunnittelua ohjaavat periaatteet
- **Tiimien viikkopalaveri -lomake ja palaverin sisällön runko**
- **Meän toimintavuosisuunnitelman toteutumisen arviointi -lomake**

Lisäksi laaditaan **Hyvän kasvun polku -ohjelma** koulun kanssa yhteisen toimintakulttuurin rakentamiseksi Meän Opinahjoon.